

Sygnatura akt VIII C 1410/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2020 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Tomasz Kalsztein

Protokolant st. sekr. sąd. Dorota Piasek

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2020 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa E. T. i I. W.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz powódek:

- E. T. kwotę 6.754,87 zł (sześć tysięcy siedemset pięćdziesiąt cztery złote osiemdziesiąt siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty;

- I. W. kwotę 1.006,46 zł (jeden tysiąc sześć złotych czterdzieści sześć groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty;

2. umarza postępowanie w pozostałej części oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na rzecz powódek:

- E. T. kwotę 1.607,04 zł (jeden tysiąc sześćset siedem złotych cztery grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu w części;

- I. W. kwotę 300,15 zł I(trzysta złotych piętnaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu w części.

Sygn. akt VIII C 1410/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 czerwca 2019 roku skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o., powódki E. T. i I. W., reprezentowane przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosły o zasądzenie od pozwanego na rzecz E. T. kwoty 8.629,90 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty oraz na rzecz I. W. kwoty 1.158,60 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 31 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty. Nadto wniosły o zasądzenie na rzecz każdej z nich kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powódki dochodzą kwot objętych żądaniem pozwu z tytułu zwrotu nienależnego świadczenia, wobec wyegzekwowania tychże kwot w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim sygn.. akt Km 27/12. Postępowanie to zostało wszczęte na podstawie tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w Brzezinach z dnia 13 maja 2004

roku sygn. Akt I Nc 234/04, wydane wobec K. R., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wobec jej spadkobierców, w tym powódek.

(pozew k.8-9v)

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wskazano, iż postępowanie egzekucyjne w sprawie o sygn. Km 27/12 prowadzone było przeciwko spadkobiercom po K. R., tj. E. T., I. W. oraz A. R., a załączone do pozwu zaświadczenia o wpłatach wydane w dniu 6 kwietnia 2018 roku oraz 8 czerwca 2018 roku nie wyszczególniają osób dokonujących wpłat na poczet sprawy, pozostawiając jedynie informację w zakresie daty wpłaty, jej wysokości i sposobu rozliczenia, co skutkuje brakiem udowodnienia kwot dochodzonych pozewem przez poszczególne osoby. Nadto strona pozwana wskazała, że wpłaty wskazane w zaświadczeniu z dnia 6 kwietnia 2018 roku wskazane pod pozycją 2 i 3 są tożsame z wpłatami wskazanymi w zaświadczeniu z dnia 8 czerwca 2018 roku odpowiednio pod pozycjami 1 i 2, wobec czego w zakresie kwoty 1.158,60 zł powództwo jest bezzasadne. Pozwany wskazał, iż powódki nie wykazały podstaw i zasad obliczenia kwot dochodzonych w pozwie oraz podstawy dat przyjętych do naliczania należności odsetkowych od dochodzonych przez nie kwot.

Pozwany podniósł, że protokół spisu inwentarza sporządzony przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim J. D. zawierał niekompletne informacje wobec pominięcia w nim spadkobiercy R. R. (1), uwzględnienia spadkobrania po nim, jak i stanu tak zaistniałej sytuacji, w szczególności pod kątem posiadania przez niego wspólności małżeńskiej majątkowej z K. R., co ma istotne znaczenie w kontekście rzeczywistej masy spadkowej, a tym samym zakresu odpowiedzialności za roszczenia stanowiące zobowiązanie dłużniczki pierwotnej w sprawie.

Nadto pozwany wniosł o zawieszenie postępowania w sprawie do czasu zakończenia postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny z powództwa (...) Sp. z o.o. przeciwko A. R., E. T. i I. W. o stwierdzenie nabycia spadku po R. R. (2).

(odpowiedź na pozew k.60-62)

W odpowiedzi na powyższe, pełnomocnik strony powodowej zmodyfikował powództwo, żądając zasądzenia na rzecz E. T. kwoty 7.471,30 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 roku i cofnął powództwo co do kwoty 1.158,60 zł, zaś w pozostałym zakresie powództwo podtrzymał.

Pełnomocnik wskazał, iż na kwotę objętą żądaniem pozwu na rzecz E. T. składają się kwota 6.754,87 zł przekazana wierzycielowi oraz kwota 716,43 zł stanowiąca opłatę egzekucyjną i koszty, zaś na kwotę objętą żądaniem pozwu na rzecz I. W. składają się kwota 1.006,46 zł przekazana wierzycielowi oraz kwota 152,14 zł stanowiąca opłatę egzekucyjną i koszty.

Strona powodowa wniosła także o oddalenie wniosku pozwanego o zawieszenie postępowania, z uwagi na to, że wynik postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po R. R. (2) nie ma wpływu na rozstrzygnięcie przedmiotowej sprawy.

Odnosząc się do dat, od których naliczane winny być odsetki ustawowe za opóźnienie pełnomocnik strony powodowej wyjaśnił, iż powódka E. T. wezwała pozwanego do zapłaty pismem doręczonym mu w dniu 28 maja 2018 roku, wyznaczając pozwanemu 14 dniowy termin na spełnienie świadczenia, zaś pozwana I. W. wezwała pozwanego do zapłaty pismem doręczonym mu w dniu 23 stycznia 2019 roku, wyznaczając pozwanemu 7 dniowy termin na spełnienie świadczenia. Wobec powyższego termin wymagalności roszczenia E. T. przypadał na dzień 12 czerwca 2018 roku, zaś termin wymagalności roszczenia I. W. przypadał na dzień 31 stycznia 2019 roku.

(pismo k.68-68v)

Postanowieniem zapadłym na rozprawie w dniu 5 marca 2020 roku Sąd oddalił wniosek pozwanego o zawieszenie postępowania w sprawie.

Na rozprawie w dniu 5 marca 2020 roku pełnomocnik powódek ograniczył powództwo do kwoty 6.754,87 zł w odniesieniu do powódki E. T. i cofnął powództwo wraz ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1.006,40 zł oraz co do kwoty 716,43 zł, które to kwoty stanowią koszty egzekucji, które zostaną powódce zwrócone. Ostatecznie wniósł o zasądzenie na rzecz E. T. kwoty 6.754,87 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty.

Odnośnie powódki I. W. pełnomocnik cofnął powództwo w zakresie kwoty 152,14 zł wraz ze zrzeczeniem się roszczenia, wskazując, że kwota ta stanowi koszty postępowania egzekucyjnego, które zostały powódce zwrócone. Wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki I. W. kwoty 1.006,46 zł z odsetkami od dnia 31 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty.

Pełnomocnik powódki oświadczył, iż poza kosztami egzekucyjnymi, kwota cofnięcia pozwu obejmuje łącznie kwoty 1.006,46 zł wskazane w pozycji 2,3 zaświadczenia komornika sądowego z dnia 6 kwietnia 2018 roku, które omyłkowo zostały potraktowane jako podwójne wpłaty, a była to wpłata pobrana tylko od powódki I. W..

(protokół rozprawy z dnia 5 marca 2020 r. k. 79-80)

Sąd Rejonowy ustalił co następuje:

Powódki E. T. (uprzednio R.) oraz I. W. (uprzednio R.) są spadkobierczyniami zmarłej K. R., która była dłużniczką pozwanego. Przeciwko K. R. w dniu 13 maja 2004 roku Sąd Rejonowy w Brzezinach I Wydział Cywilny sygn. akt I Nc 234/04 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, w którym zasądzono na rzecz pozwanego kwotę 2.902,19 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

Przeciwko spadkobiercom K. R., w tym powódek, została nadana klauzula wykonalności. Po uzyskaniu klauzuli wykonalności, postanowieniem z dnia 10 stycznia 2012 roku na wniosek pozwanego komornik sądowy w Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim S. P. wszczął postępowanie egzekucyjne na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Brzezinach z dnia 26 września 2011 roku sygn. akt I Co 1098/11 sygn. akt Km 27/12. (zawiadomienie o wszczęciu egzekucji k.16, wezwanie do dokonywania potrąceń k. 17, kopia aktu małżeństwa E. T. k. 18, kserokopia odpisu postanowienia z dnia 12 maja 2011 roku SR w Piotrkowie Tryb. k.64, kserokopia odpisu nakazu zapłaty k.63, okoliczności bezsporne)

Postanowieniem z dnia 10 stycznia 2012 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim sygn.akt I Ns 1493/12 zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 12 maja 2011 roku w sprawie sygn. akt I Ns 1591/11 i stwierdził, że spadek po K. R. nabyli R. R. (2), A. R., I. R., E. R. po ¼ części każdy z nich z dobrodziejstwem inwentarza.

W toku postępowania egzekucyjnego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim sporządził spis inwentarza po spadkodawczyni K. R., w którym ustalił czynny stan spadku na kwotę 0,00 zł, stan bierny na kwotę 9.370,98 zł oraz czystą masę spadkową na minus 9.370,98 zł.

Wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim I wydział Cywilny sygn.. akt I C 2056/13 ograniczył wykonalność nakazu zapłaty z dnia 13 maja 2004 roku wydanego w sprawie I Nc 234/04 przez Sąd Rejonowy w Brzezinach zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 26 września 2011 roku w sprawie I Co 1008/11 Sądu Rejonowego w Brzezinach do wartości stanu czynnego spadku po K. R..

(kserokopia protokołu spisu inwentarza k.65-65v, kserokopia odpisu wyroku zaocznego z dnia 13.02.2014r. SR w Piotrkowie Trybunalskim sygn. akt I C 2056/13 k. 19-19v, okoliczności bezsporne)

Postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim P. N. w dniu 6 lipca 2018 roku wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. W uzasadnieniu komornik powołał się na sporządzony przez Komornika Sądowego J. D. protokół spisu inwentarza po zmarłej K. R..

(postanowienie k.20-20v)

W toku egzekucji wyegzekwowano od powódki E. T. na rzecz wierzyciela kwotę 6.754,87 zł powiększoną o koszty egzekucji, zaś od powódki I. W. kwotę 1.006,46 zł powiększoną o koszty egzekucji.

(zaświadczenia z dnia 6 kwietnia 2018 r. i 8 czerwca 2018 r. k.21-22, okoliczności bezsporne)

E. T. pismem z dnia 9 maja 2018 roku, doręczonym w dniu 28 maja 2018 roku wezwała pozwanego do zwrotu wyegzekwowanych kwot w terminie 14 dni od otrzymania wezwania, zaś I. W. pismem z dnia 15 stycznia 2019 roku, doręczonym w dniu 23 stycznia 2019 roku, wezwała pozwanego do zwrotu wyegzekwowanych kwot, zakreślając termin 7 dni do spełnienia świadczenia.

W odpowiedzi na wezwania pozwany uznał żądanie powódek za bezzasadne.

(wezwania k.24, 27-28, potwierdzenie nadania k. 23, odpowiedzi na wezwania k.26, 29)

Ustalając stan faktyczny stanowiący podstawę wyrokowania, Sąd oparł się na dokumentach przedstawionych przez strony, a także ich kserokopiach.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powódki dochodziły ostatecznie od pozwanego zwrotu na rzecz E. T. kwoty 6.754,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12 maja 2018 roku do dnia zapłaty, jako świadczenia nienależnego wyegzekwowanego na podstawie nakazu zapłaty z dnia 13 maja 2004 roku wydanego w sprawie I Nc 234/04 przez Sąd Rejonowy w Brzezinach zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 26 września 2011 roku w sprawie I Co 1008/11 Sądu Rejonowego w Brzezinach, którego wykonalność została ograniczona do wartości stanu czynnego spadku po K. R. wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny sygn. akt I C 2056/13. W toku postępowania pełnomocnik strony powodowej cofnął powództwo, ze zrzeczeniem się roszczenia, w stosunku do E. T. w zakresie kwoty 1.006,46 zł ze względu na to, iż kwota ta stanowiła wpłatę pobraną jedynie od powódki I. W., zaś omyłkowo potraktowana została jako wpłata również od E. T. oraz w zakresie kwoty 716,43 zł, stanowiącej koszty postępowania egzekucyjnego. W stosunku do powódki I. W. pełnomocnik cofnął powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 152,14 zł wskazując, że kwota ta stanowi koszty postępowania egzekucyjnego.

Powódki wywodzą roszczenie opisane w pozwie na podstawie art. 410 k.c. w związku z art. 405k.c.

W myśl art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Każda z podstaw wymienionych w art. 410 § 2 k.c. jest niezależna od pozostałych. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2011 r., V CSK 483/10).

Choć powódki nie sprecyzowały, na którą z podstaw powołują się, to należy przyjąć, że żądanie pozwu zostało oparte na twierdzeniach, iż powódki nie były w ogóle zobowiązane lub też odpadła podstawa świadczenia, w wyniku stwierdzenia, że stan czynny spadku wynosił o złotych, a powódki nabyły spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

Pierwsza ewentualność w oczywisty sposób nie mogła mieć zastosowania, wobec tego, że na skutek nadania klauzuli wykonalności powódki stały się dłużniczkami pozwanego, zaś do chwili wyegzekwowania należności objętej tytułem wykonawczym nie zmienił się jego zakres, nie orzeczono o ograniczeniu odpowiedzialności powódek na skutek przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

Na gruncie niniejszej sprawy należy przyjąć, że zaszła przesłanka odpadnięcia podstawy świadczenia. Odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia zachodzi w sytuacji, gdy w chwili świadczenia jego prawna podstawa istniała,

natomiast już po spełnieniu odpada. W sprawie niniejszej zaszła właśnie taka ewentualność, ponieważ tytuł wykonawczy został wzruszony- wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny sygn. akt I C 2056/13 ograniczył wykonalność nakazu zapłaty z dnia 13 maja 2004 roku wydanego w sprawie I Nc 234/04 przez Sąd Rejonowy w Brzezinach zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 26 września 2011 roku w sprawie I Co 1008/11 Sądu Rejonowego w Brzezinach do wartości stanu czynnego spadku po K. R..

Postępowanie egzekucyjne przeciwko powódkom, z wniosku pozwanego, prowadzone było na podstawie tytułu wykonawczego w postaci wydanego wobec K. R. w dniu 13 maja 2004 roku przez Sąd Rejonowy w Brzezinach I Wydział Cywilny sygn. akt I Nc 234/04 nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 26 września 2011 roku w sprawie I Co 1008/11 Sądu Rejonowego w Brzezinach. Wyrokiem z dnia 13 lutego 2014 roku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim I Wydział Cywilny sygn. akt I C 2056/13 ograniczył wykonalność powyższego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym do wartości stanu czynnego spadku po K. R..

Zgodnie ze sporządzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim J. D. spisie inwentarza po spadkodawczyni K. R., czynny stan spadku wynosił o zł.

W ramach prowadzonego postępowania egzekucyjnego, w sprawie o sygnaturze Km 27/12, co do którego powódki podnosiły, że egzekucja na rzecz pozwanego prowadzona była nienależnie, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Piotrkowie Trybunalskim P. N. wyegzekwował od powódki E. T. na rzecz wierzyciela kwotę 6.754,87 zł powiększoną o koszty egzekucji, zaś od powódki I. W. kwotę 1.006,46 zł powiększoną o koszty egzekucji.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało stwierdzić, że powódki w stosunku do pozwanego miały uprawnienia do powołania się na ograniczenie odpowiedzialności za długi spadkowe, wynikającego z przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza, ponieważ powyższe ograniczenie zostało ujawnione w tytule egzekucyjnym oraz klauzuli wykonalności.

Zatem za nienależnie pobrane uznać należało w stosunku do E. T. kwotę w wysokości 6.754,87 zł, zaś w stosunku do I. T. kwotę w wysokości 1.006,46 zł uzyskane przez pozwanego w toku postępowania egzekucyjnego.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz E. T. kwotę 6.754,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty oraz na rzecz I. T. kwotę 1.006,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31 stycznia 2019 roku do dnia zapłaty.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie.

W zakresie kwoty 1.875,03 zł w stosunku do E. T. oraz w zakresie kwoty 152,14 zł w stosunku do I. W. postępowanie podlegało umorzeniu, ze względu na cofnięcie powództwa w tym zakresie przez stronę powodową ze zrzeczeniem się roszczenia. Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c., Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub, jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne. Stosownie zaś do treści art. 203 § 1 k.p.c., pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Jak wynika z § 2 powołanego przepisu, pozew cofnięty nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa. Natomiast zgodnie z treścią art. 203 § 4 k.p.c. Sąd jest zobowiązany do kontroli przedmiotowej czynności procesowej

w kontekście przesłanek w tym przepisie wymienionych warunkujących uznanie cofnięcia pozwu za niedopuszczalne. Przepis art. 203 § 4 k.p.c. obliguje do uznania cofnięcia powództwa za niedopuszczalne, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, iż taka czynność byłaby niezgodna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzałaby do obejścia prawa. Powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia, wobec czego nie była wymagana zgoda pozwanego w tym zakresie. A zatem, stosownie do przepisu art. 355 k.p.c. w związku z art. 203 § 4 k.p.c. umorzono postępowanie co do kwoty 1 875,03 zł w stosunku do E. T. oraz co do kwoty 152,14 zł w stosunku do I. W..

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym, w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Powódki pierwotnie dochodziły zapłaty na rzecz E. T. kwoty 8.629,90 zł i na rzecz I. W. kwoty 1.158,60 zł, z czego w zakresie kwoty 1.875,03 wobec E. T. oraz z zakresie kwoty 152,14 zł wobec I. W. powództwo zostało umorzone.